

ZARZĄDZENIE Nr 79 PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 9 kwietnia 1954 r.

w sprawie praktyk wakacyjnych i dyplomowych studentów szkół wyższych podległych Ministrowi Szkolnictwa Wyższego.

Na podstawie § 4 uchwały nr 709 Prezydium Rządu z dnia 13 października 1951 r. w sprawie odbywania i finansowania praktyk zawodowych uczniów szkół zawodowych oraz praktyk wakacyjnych i dyplomowych studentów wyższych uczelni (Monitor Polski Nr A-91, poz. 1254) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zarządzenie niniejsze ustala zasady odbywania praktyk przez studentów szkół wyższych podległych Ministrowi Szkolnictwa Wyższego w państwowych i uspołecznionych zakładach pracy.

2. Przez państwowe i uspołecznione zakłady pracy rozumieć należy organy władzy i administracji państwowej oraz państwowe lub uspołecznione instytucje, zakłady (szkoły) i przedsiębiorstwa.

§ 2. Rektor szkoły wyższej na podstawie umowy zawartej z zakładem pracy może skierować do niego w granicach posiadanych kredytów na praktyki pomocniczych pracowników nauki dla zapoznania ich z problematyką produkcyjną i organizacją procesu produkcji oraz dla pogłębienia więzi szkoły wyższej z zakładem pracy.

§ 3. 1. Studenci szkół wyższych podległych Ministrowi Szkolnictwa Wyższego odbywają w czasie trwania studiów praktyki wakacyjne i praktyki dyplomowe, zwane dalej „praktykami studenckimi”.

2. Praktyki wakacyjne odbywają się w zasadzie w okresie wakacji, mogą jednak przypadać na pozostałą część roku szkolnego.

§ 4. Studenci odbywają praktyki w przodujących zakładach pracy, wyróżniających się pod względem wyposażenia oraz organizacji i metod pracy.

§ 5. 1. Czas trwania praktyk studenckich określają plany studiów.

2. Zasady określające termin odbywania oznaczonych w planach studiów praktyk studenckich na poszczególnych kierunkach studiów ustala Minister Szkolnictwa Wyższego w drodze zarządzenia. Zarządzenie podlega ogłoszeniu w Monitorze Polskim.

§ 6. 1. Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego zwróci się w terminie do dnia 31 października każdego roku do właściwych ministerstw (urzędów centralnych) o przydzielenie na rok następny odpowiedniej liczby praktyk studenckich w podległych tym ministerstwom (urzędom centralnym) zakładach pracy.

2. Ministerstwa (urzędy centralne) zarządzające zakładami pracy są obowiązane przydzielić potrzebną liczbę praktyk studenckich do dyspozycji Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego i przesłać w terminie do dnia 30 listopada każdego roku wykazy odpowiednich zakładów pracy.

3. Ministerstwa i urzędy centralne przydzielają szkole wyższej praktyki studenckie w swoich zakładach pracy na podstawie rozdzielników praktyk, sporządzonych zarówno dla siebie, jak i dla podległych im centralnych zarządów lub zjednoczeń, które z kolei zawiadamiają zakłady pracy o ustalonych dla nich liczbach i rodzajach praktyk.

4. Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego po ustaleniu rozdzielnika praktyk z uwzględnieniem poszczególnych zakładów pracy prześle go szkołom wyższym w terminie do dnia 15 stycznia każdego roku.

§ 7. 1. Rektorzy szkół wyższych lub upoważnieni przez nich pracownicy nauki zawierają z kierownikami wskazanych zakładów pracy lub upoważnionymi przez nich osobami umowy o praktykę studencką.

2. Umowa powinna być zawarta według wzoru stanowiącego załącznik do niniejszego zarządzenia.

3. Zakład pracy nie może uchylać się od obowiązku zawarcia umowy i przyjęcia studentów na praktykę.

§ 8. 1. Minister Szkolnictwa Wyższego wyda szczegółowe instrukcje określające obowiązki studentów w zakresie odbywania praktyk, jak również zadania szkół w zakresie zawierania umów, organizacji i kontroli praktyk.

2. Ministerstwa i centralne urzędy, którym podlegają zakłady pracy przyjmujące studentów na praktykę, wydadzą w porozumieniu z Ministrem Szkolnictwa Wyższego szczegółowe instrukcje dla zakładów pracy w sprawie zawierania umów o praktyki, organizowania praktyk i kontroli ich przebiegu.

§ 9. 1. Rektorzy szkół wyższych lub upoważnieni przez nich pracownicy nauki przedkładają przy zawieraniu umowy o praktykę dyrekcjom zakładów program praktyk oraz liczbowy wykaz studentów kierowanych na praktykę. Jednocześnie z zawarciem umów powinien być opracowany wspólnie z zakładowym kierownikiem praktyk szczegółowy plan praktyk.

2. Dyrekcje zakładów pracy powinny czuwać, aby studenci odbywali praktykę zgodnie z przewidzianym planem.

§ 10. 1. Studenci obowiązani są prowadzić dziennik praktyk według wzoru ustalonego przez Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego.

2. Po zakończeniu praktyki studenci składają dzienniki praktyk do dyrekcji zakładu pracy, która po zapoznaniu się z treścią dziennika zadecyduje, czy dziennik może być przekazany szkole wyższej, czy też ma pozostać w zakładzie pracy. W ostatnim przypadku dyrekcja zakładu pracy wydaje studentowi odrębne zaświadczenie o odbyciu praktyki podając jednocześnie ocenę pracy studenta oraz przebieg jego praktyki.

3. Student ma prawo przekazywania swoich spostrzeżeń dotyczących warunków odbywania praktyki kierownikowi zakładu pracy, a gdy spostrzeżenia te dotyczą kierownika zakładu pracy — jego przełożonym organom.

§ 11. 1. Dyrekcja zakładu pracy na 2 miesiące przed rozpoczęciem praktyk powołuje na czas trwania praktyk studenckich zakładowego kierownika praktyk w porozumieniu z radą zakładową.

2. Zakładowym kierownikiem praktyk powinna być osoba o wysokich kwalifikacjach zawodowych i społecznych.

3. Kierownik praktyk odpowiedzialny jest za przydzieloną mu grupę studentów przed kierownikiem zakładu pracy.

§ 12. Do obowiązków zakładowego kierownika praktyk należy:

- 1) przygotowanie dla każdego turnusu studentów harmonogramu zajęć, zatwierdzonego przez dyrekcję zakładu pracy i opartego o program praktyki;
- 2) przygotowanie stanowisk pracy dla każdego studenta w ramach harmonogramu zajęć;
- 3) zapoznanie studentów z zakładem pracy, jego zadaniami, stopniem wykonania tych zadań, wynikami racjonalizacji i wynalazczością pracowników;
- 4) przyjęcie i zakwaterowanie studentów na zasadach określonych w umowie o praktykę;
- 5) skierowanie studentów na wyznaczone stanowiska oraz zaznajomienie ich z przepisami o tajemnicy państwowej i służbowej, bezpieczeństwie i higienie pracy oraz socjalistycznej dyscyplinie pracy;
- 6) zapewnienie studentom na warunkach przysługujących pracownikom żywienia (trzy posiłki dziennie) w stołówkach przy zakładzie pracy lub też w zakładach zbiorowego żywienia;
- 7) prowadzenie okresowych odpraw ze starostami grup studenckich w celu omawiania warunków i przebiegu praktyki;
- 8) kontrola przebiegu praktyk studenckich;
- 9) organizacja udziału studentów w naradach wytwórczych zakładu pracy, w klubach racjonalizatorskich i nowatorskich oraz w akcji współzawodnictwa pracy;
- 10) wydawanie zaświadczeń studentom o odbytych praktykach;
- 11) dopilnowanie, aby studenci byli zatrudnieni w granicach godzin pracy zakładu, w którym odbywają praktyki.

§ 13. 1. Zakładowy kierownik praktyk wydaje na podstawie przebiegu praktyki opinię o praktykantach i czuwa nad terminowym przesłaniem tych opinii przez kierownictwo zakładu do władz szkoły wyższej. Opinię o praktykantach należy nadesłać do władz szkoły wyższej w terminie 14-dniowym od daty zakończenia praktyk.

2. Opinie o praktykantach podpisują zakładowy kierownik praktyk i kierownik zakładu pracy lub osoba przez niego upoważniona.

§ 14. 1. W zależności od liczby praktykantów zakładowy kierownik praktyk może być częściowo zwolniony od innych zajęć, a przy ilości ponad 50 praktykantów powinien być całkowicie zwolniony od innych zajęć zasadniczych przy zachowaniu poborów obliczonych tak, jak oblicza się pobory za urlop wypoczynkowy.

2. W przypadku gdy zakładowy kierownik praktyk nie zostaje zwolniony od innych zajęć dla pełnienia opieki nad praktykantami, otrzymuje on na koszt zakładu pracy dodatek do wynagrodzenia w wysokości od 10 do 15% wynagrodzenia miesięcznego według decyzji dyrektora zakładu pracy.

3. Na wniosek szkoły wyższej zakładowy kierownik praktyk może otrzymać na koszt zakładu pracy premię w wysokości od 10 do 20% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za okres kierownictwa praktykami. Premie przyznaje dyrektor zakładu pracy na podstawie wyników praktyk oraz ewentualnych informacji o wynikach praktyk, otrzymywanych ze szkół wyższych, w terminie 8 tygodni od daty zakończenia praktyk.

§ 15. 1. Szkoły wyższe przeprowadzają kontrolę praktyk studenckich w zakładach pracy zgodnie z planem zatwierdzonym przez rektora.

2. Na wniosek ministerstwa, któremu podlega zakład pracy organizujący praktyki studenckie, Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego pada temu ministerstwu do wiadomości odpis planu kontroli praktyk.

3. Zakłady pracy obowiązane są ułatwić osobom upoważnionym do kontroli praktyk wstęp na teren zakładu, w którym odbywają się praktyki. Pracownicy nauki, udający się na kontrolę, powinni być zaopatrzeni w delegacje służbowe. Koszt delegacji pracowników nauki pokrywa szkoła wyższa.

§ 16. 1. Zakłady pracy, w których odbywają się praktyki, wypłacają studentom z góry na rachunek szkoły wyższej wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości:

- 1) za odbycie praktyki po I roku studiów 419 zł miesięcznie;
- 2) za odbycie praktyki po II i dalszych latach studiów 439 zł miesięcznie;
- 3) za odbywanie praktyk dyplomowych 479 zł miesięcznie.

2. Szkoły wyższe wypłacą studentom należność z tytułu kosztów przejazdu z siedziby szkoły lub miejsca zamieszkania do zakładu pracy i z powrotem III klasą pociągu osobowego według taryfy ulgowej przed udaniem się na praktykę.

3. Studenci odbywający praktykę dyplomową, trwającą dłużej niż trzy miesiące, a mający rodzinę otrzymują poczynając od 4 miesiąca praktyki dodatki rodzinne według obowiązujących stawek.

4. Studenci zatrudnieni przy pracach terenowych (elektryfikacja, radiofonizacja, transport, prace melioracyjne, miernicze, geologiczne, a także na praktykach weterynaryjnych i urzędzeniowych w leśnictwie) — otrzymują dodatkowo wynagrodzenie w wysokości 4 zł za każdy dzień pobytu w terenie. Studenci praktykujący w państwowych ośrodkach maszynowych i spółdzielniach produkcyjnych otrzymują dodatkowo wynagrodzenie w wysokości 4 zł dziennie. Wynagrodzenie dodatkowe w tej samej wysokości otrzymują studenci odbywający praktykę w kopalniach (pod ziemią).

5. Szkoła wyższa obowiązana jest przekazać zakładowi pracy niezbędne fundusze wraz z listami płacy w terminie, umożliwiającym wypłatę wynagrodzenia w dniu 1 każdego miesiąca.

6. Studenci mogą być w czasie odbywania praktyki delegowani poza siedzibę zakładu pracy do pełnienia czynności zgodnych z programem praktyki. W przypadkach tych studentom przysługuje na koszt zakładu pracy prawo do zwrotu kosztów przejazdu, noclegu i diet. Przy ustalaniu kosztów przejazdu, noclegu i diet stosuje się przepisy, obowiązujące przy podróżach służbowych.

7. Studenci, którzy na podstawie zezwolenia szkoły wyższej pracują zarobkowo i którym szkoła wyższa zezwoliła na odbywanie praktyki na zajmowanym stanowisku, nie otrzymują ze szkoły wyższej wynagrodzenia ryczałtowego za praktykę.

§ 17. Pomocniczy pracownik nauki, skierowany przez rektora szkoły do zakładu pracy w ramach współpracy naukowej pomiędzy szkołą wyższą a zakładem (§ 2), otrzymuje ze szkoły wyższej w czasie pobytu w zakładzie pracy — niezależnie od uposażenia służbowego — wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 550 zł miesięcznie.

§ 18. Ubezpieczenie studentów od wypadku reguluje zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 24 listopada 1952 r. w sprawie ubezpieczenia praktykantów odbywających praktyki zawodowe, wakacyjne lub dyplomowe.

§ 19. Ministerstwa (centralne urzędy), którym podlegają zakłady pracy, opracowują ogólne sprawozdania z przebiegu praktyk w ciągu dwóch miesięcy od zakończenia praktyk i przesyłają je Ministerstwu Szkolnictwa Wyższego.

§ 20. Traci moc w zakresie unormowanym niniejszym zarządzeniem zarządzenie nr 12 Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1952 r. w sprawie czasu trwania, trybu odbywania, planowania oraz zasad opłacania praktyk zawodowych, wakacyjnych i dyplomowych uczniów szkół zawodowych i studentów szkół wyższych (Monitor Polski Nr A-9, poz. 83) wraz z późniejszymi zmianami.

§ 21. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1954 r.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

Załącznik do zarządzenia nr 79 Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 1954 r. (poz. 488).

UMOWA O PRAKTYKĘ STUDENCKĄ

Pomiędzy . . . . .
 (pełna nazwa szkoły)
 zwaną w dalszym ciągu „szkołą wyższą”, reprezentowaną przez rektora szkoły lub upoważnioną przez niego osobę
 . . . . .
 (nazwisko, imię i stanowisko)
 z jednej strony, a . . . . .
 (nazwa zakładu pracy, przedsiębiorstwa i ministerstwa,
 . . . . .
 któremu zakład pracy podlega)
 zwanym w dalszym ciągu umowy „zakładem”, reprezentowanym przez kierownika zakładu lub upoważnioną osobę
 . . . . .
 oraz . . . . .
 (imię, nazwisko oraz stanowisko służbowe)
 z drugiej strony — została zawarta umowa na okres od . . . . . do . . . . .
 o następującej treści:

§ 1. Szkoła wyższa kieruje . . . . . studentów do zakładu pracy celem odbycia praktyk w następujących specjalnościach:

Lp.	Praktyka wakacyjna lub dyplomowa	Liczba studentów		Czas trwania praktyki	Termin rozpoczęcia i zakończenia praktyki	Uwagi
		mężczyzn	kobiet			

§ 2. Praktyka studencka odbywa się zgodnie z przewidzianym programem praktyki pod kierunkiem wykwalifikowanych specjalistów (inżynierów) wyznaczonych spośród załogi zakładu.

§ 3. Zakład pracy zobowiązuje się:

- 1) szkolić praktycznie studentów w ich specjalnościach przez umożliwienie im pracy odpowiadającej programowi praktyk, zaopatrzyć w niezbędny sprzęt i narzędzia oraz materiały potrzebne do odbywania praktyki, umożliwić studentom kończącym studia przygotowanie materiałów do prac dyplomowych;
- 2) wyznaczyć na czas trwania praktyk zakładowego kierownika praktyk;
- 3) zaopatrzyć studentów w odzież roboczą i ochronną, obuwie oraz sprzęt ochronny osobisty zgodnie z tabelami norm odzieży roboczej i ochronnej, obowiązującymi w danym zakładzie pracy;
- 4) przydzielić pomieszczenia do przechowywania odzieży i przyborów studentów oraz zabezpieczyć przechowywanie tych rzeczy;
- 5) dostarczyć studentom na czas trwania praktyki bezpłatnie odpowiednio wyposażone pomieszczenia mieszkalne; w przypadku gdy zakład nie posiada we własnym użytkowaniu pomieszczeń, obowiązany jest dostarczyć studentom odpowiednie pomieszczenia mieszkalne wynajęte na swój koszt; przepisu tego nie stosuje się w przypadku, gdy praktyka odbywa się w miejscu zamieszkania studenta;
- 6) zapewnić studentom wyżywienie (3 razy dziennie) we własnych stołówkach; w przypadku nieposiadania własnych stołówek — zapewnić pełne wyżywienie w zakładach zbiorowego wyżywienia; student opłaca wyżywienie z wynagrodzenia ryczałtowego, otrzymywanego ze szkoły wyższej;
- 7) wypłacić praktykantom na podstawie nadesłanych ze szkoły wyższej list płacy wynagrodzenie ryczałtowe w ustalonej wysokości oraz dodatki rodzinne;
- 8) wypłacić koszty podróży, noclegu i diet w przypadku przeniesienia studenta w czasie trwania praktyki do innego zakładu pracy w innej miejscowości lub wysłania go na delegację służbową — według norm stosowanych przy podróżach służbowych;
- 9) zaznajomić studentów z przepisami:
  - a) o ochronie tajemnicy służbowej i państwowej,
  - b) o bezpieczeństwie i higienie pracy,

c) o zabezpieczeniu socjalistycznej dyscypliny pracy, której w okresie odbywania praktyki podlegają wszyscy studenci;

- 10) dopilnować, aby studenci byli zatrudniani w granicach obowiązujących godzin pracy w danym zakładzie, w którym odbywają praktyki;
- 11) wydawać zaświadczenia, uprawniające studentów do korzystania z lecznictwa pracowniczego w czasie odbywania praktyki;
- 12) udostępnić pracownikom nauki wstęp do zakładów pracy celem przeprowadzenia kontroli przebiegu praktyk wakacyjnych i dyplomowych.

§ 4. Do obowiązków szkoły wyższej należy:

- 1) opracowanie programu praktyk i uzgodnienie go z zakładem pracy;
- 2) zapoznanie studentów z programem i zadaniami praktyk;
- 3) przestrzeganie właściwego terminu praktyk;
- 4) kontrolowanie przebiegu praktyk;
- 5) przekazywanie we właściwym czasie na rachunek odpowiednich zakładów pracy kwot i list płacy na wynagrodzenia studentów za odbywanie praktyk.

§ 5. Uprawnienia do świadczeń przewidzianych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym w razie wypadku podczas zatrudnienia studentów reguluje zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

§ 6. Wszelkie spory mogące wyniknąć z niniejszej umowy na tle majątkowym rozstrzygają rektorzy szkół wyższych w porozumieniu z dyrekcją zjednoczenia lub centralnego zarządu przemysłu, nadzorującego zakład pracy, w którym odbywa się praktyka, w razie zaś nie dojścia do porozumienia — Minister Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z właściwymi ministrami lub kierownikami centralnych urzędów, a w ostatecznym przypadku — właściwa komisja arbitrażowa.

§ 7. Umowa niniejsza sporządzona została w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach — po jednym dla każdej z umawiających się stron.

(rektor szkoły wyższej)

(kierownik zakładu pracy)